

P ř e h l e d

Předmluva	11
Úvodní slovo překladatele	13
Úvod	14
Poděkování	19
1 Charakter současného světa informací	21
2 Charakter obchodně-podnikatelského prostředí a managementu	35
3 Spojené provozovny a.s.	47
4 Kariérní růst bezpečnostního pracovníka IS	59
5 Jak se bezpečnostní pracovník IS nabízí	79
6 Bezpečnostní pracovník IS, jeho povinnosti a odpovědnosti	89
7 Strategické, taktické a roční plány oddělení bezpečnosti IS	103
8 Oddělení bezpečnosti IS	115
9 Tvorba bezpečnostní politiky	137
10 Manažerské metriky	177
11 Roční plány opakovaných hodnocení a plány rozvoje	183
12 Role bezpečnostního pracovníka IS v 21. století	191
Rejstřík	198

O b s a h

Předmluva	11
Úvodní slovo překladatele	13
Úvod	14
Poděkování	19
1 Charakter současného světa informací	21
1.1 Cíl kapitoly	21
1.2 Mění se svět	21
1.3 Mění se obchodně-podnikatelské prostředí i prostředí státní správy	26
1.4 Mění se technologie	28
1.5 Mění se trestně-právní systémy	30
1.6 Shrnutí kapitoly	33
1.7 Odkazy	33
2 Charakter obchodně-podnikatelského prostředí a managementu	35
2.1 Cíl kapitoly	35
2.2 Charakter prostředí profesionálního podnikání	35
2.3 Odpovědnosti managementu a komunikace s manažery	37
2.4 Jak bezpečnost IS zvyšuje konkurenceschopnost	43
2.5 Bezpečnostní pracovník IS chápaný jako manažer	44
2.6 Služba, podpora a obchodně-podnikatelská orientace	45
2.7 Shrnutí kapitoly	46
2.8 Odkazy	46
3 Spojené provozovny a.s.	47
3.1 Cíl kapitoly	47
3.2 Základní informace o SP, a.s.	47
3.3 Důležité rysy, které musí vzít bezpečnostní pracovník IS do úvahy	48
3.4 Poznávání SP	50
3.5 Strategický plán činnosti SP	51
3.5.1 Důležité rysy strategického plánu SP, které musí vzít bezpečnostní pracovník IS do úvahy	51
3.6 Taktický plán činnosti SP	52

3.6.1	Důležité rysy taktického plánu SP, které musí vzít bezpečnostní pracovník IS do úvahy	52
3.7	Roční plán obchodně-podnikatelské činnosti SP	54
3.7.1	Důležité rysy ročního plánu SP, které musí vzít bezpečnostní pracovník IS do úvahy	56
3.8	Plánování bezpečnostní politiky IS	56
3.9	Shrnutí kapitoly	57
4	Kariérní růst bezpečnostního pracovníka IS	59
4.1	Cíl kapitoly	59
4.2	Plán kariérního růstu	59
4.3	Soustava funkčních míst bezpečnostních pracovníků IS	60
4.3.1	Bezpečnostní úředník IS	61
4.3.2	Pomocný správce bezpečnosti IS	61
4.3.3	Správce bezpečnosti IS	61
4.3.4	Vrchní správce bezpečnosti IS	62
4.3.5	Manažer bezpečnosti IS	62
4.3.6	Architekt bezpečnosti IS	62
4.4	Vzdělání	63
4.5	Kursy, výcvik, udržování styků	64
4.5.1	Lekce série kursů o bezpečnosti IS	64
4.5.2	Volitelné semináře o bezpečnosti IS	65
4.5.3	Udržování styků	66
4.6	Internet	69
4.7	Firemní a obchodní noviny a časopisy	70
4.8	Praxe	70
4.9	Certifikace	72
4.10	Profesionální odborné společnosti	73
4.11	Návrh osobního plánu kariérního růstu	74
4.12	Shrnutí kapitoly	77
5	Jak se bezpečnostní pracovník IS nabízí	79
5.1	Cíl kapitoly	79
5.2	Interview při výběru zájemce o místo bezpečnostního pracovníka IS	79
5.3	Ukázka portfolia bezpečnostního pracovníka IS	83
5.4	Shrnutí kapitoly	88
6	Bezpečnostní pracovník IS, jeho povinnosti a odpovědnosti	89
6.1	Cíl kapitoly	89

6.2	Místo bezpečnostního pracovníka IS	89
6.3	Co se od vás očekává?	91
6.4	Odpovědnosti bezpečnostního pracovníka IS SP	91
6.5	Cíle a úkoly	92
6.6	Role vedoucího pracovníka	93
6.7	Poskytování služeb a podpor bezpečnosti IS	93
6.8	Jsme tým	94
6.9	Deklarace vizí, poslání a kvality	95
	6.9.1 Deklarace vizí	95
	6.9.2 Deklarace poslání	96
	6.9.3 Deklarace kvality	97
6.10	Principy ochrany informačních systémů	97
6.11	Procesy projektu a správy rizik	98
	6.11.1 Správa projektu	98
	6.11.2 Správa rizik	98
6.12	Organizační odpovědnosti za bezpečnost IS	98
6.13	Formální povinnosti a odpovědnosti bezpečnostního pracovníka IS	100
	6.13.1 Shrnutí záměru funkčního místa bezpečnostního pracovníka IS SP	100
	6.13.2 Výčet povinností a odpovědností	100
6.14	Shrnutí kapitoly	101
7	Strategické, taktické a roční plány oddělení bezpečnosti IS	103
7.1	Cíl kapitoly	103
7.2	Strategický plán oddělení bezpečnosti IS	103
	7.2.1 Cíle strategického plánu oddělení bezpečnosti IS	104
	7.2.2 Strategický plán oddělení bezpečnosti IS a souhra: Pojetí, komunikace a koordinace	105
	7.2.3 Jak tvořit strategický plán oddělení bezpečnosti IS	105
	7.2.4 Promítnutí strategického plánu oddělení bezpečnosti IS do cílů a úkolů strategického plánu obchodně-podnikatelské činnosti SP	106
	7.2.5 Vypracování strategického plánu oddělení bezpečnosti IS	107
7.3	Taktický plán oddělení bezpečnosti IS SP	107
	7.3.1 Vypracování taktického plánu oddělení bezpečnosti IS	109
7.4	Roční plán oddělení bezpečnosti IS SP	110

7.4.1	Promítnutí ročního plánu oddělení bezpečnosti IS SP do ročního plánu obchodně-podnikatelské činnosti SP	112
7.4.2	Vypracování ročního plánu oddělení bezpečnosti IS	112
7.4.3	Promítnutí strategického, taktického a ročního plánu oddělení bezpečnosti IS SP do projektů pomocí matice	113
7.5	Shrnutí kapitoly	113
8	Oddělení bezpečnosti IS	115
8.1	Cíl kapitoly	115
8.2	Počáteční ideje	115
8.3	Podřízená oddělení bezpečnosti IS	116
8.4	Struktura oddělení bezpečnosti IS	118
8.5	Vytvoření podřízených oddělení bezpečnosti IS	119
8.6	Odpovědnosti podřízených oddělení bezpečnosti IS	119
8.6.1	Podřízené oddělení řízení přístupu a řešení přestupků	119
8.6.2	Podřízené oddělení bezpečnostní politiky a správy rizik	121
8.6.3	Podřízené vzdálené oddělení bezpečnosti IS	122
8.7	Systém funkčních místa v oddělení bezpečnosti IS	124
8.8	Pracovní náplně funkčních míst	125
8.8.1	Bezpečnostní úředník IS	125
8.8.2	Pomocný správce bezpečnosti IS	125
8.8.3	Správce bezpečnosti IS	126
8.8.4	Vrchní správce bezpečnosti IS	128
8.8.5	Manažer bezpečnosti IS	129
8.8.6	Architekt bezpečnosti IS	130
8.9	Získávání profesionálů z oblasti bezpečnosti IS	132
8.10	Shrnutí kapitoly	134
9	Tvorba bezpečnostní politiky	137
9.1	Cíl kapitoly	137
9.2	Základní principy bezpečnosti při použití IT	138
9.3	Výklad základních pojmů z oblasti bezpečnosti IT	141
9.3.1	Zranitelné místo, hrozba, riziko, útok, útočník	143
9.3.2	Bezpečnost IT	147
9.3.3	Bezpečnostní funkce	150
9.3.4	Bezpečnostní mechanismy	152
9.4	Zásady výstavby bezpečnostní politiky IT	153
9.4.1	Celková a systémová bezpečnostní politika IT	158
9.4.2	Analýza rizik	165

9.4.3	Havarijní plán	169
9.4.4	Bezpečnostní audit	175
9.5	Shrnutí kapitoly	176
10	Manažerské metriky	177
10.1	Cíl kapitoly	177
10.2	Co je to metrika?	177
10.3	Příklad metriky – počet uživatelů a počet systémů	179
10.4	Další příklady metrik	181
10.5	Shrnutí kapitoly	181
11	Roční plány opakovaných hodnocení a plány rozvoje	183
11.1	Cíl kapitoly	183
11.2	Roční kontrola	183
11.3	Hodnocení plnění úkolů	184
11.4	Projekty	184
11.5	Strategické, taktické a roční plány bezpečnosti	185
11.6	Vazby mezi výkony oddělení bezpečnosti IS a cíli SP	186
11.7	Metrikové analýzy	188
11.8	Plánování dalšího roku	189
11.9	Shrnutí kapitoly	189
12	Role bezpečnostního pracovníka IS v 21. století	191
12.1	Cíl kapitoly	191
12.2	Čtyři hlavní těžké úkoly bezpečnostního pracovníka IS v 21. Století	191
12.3	Internet	192
12.4	Hrozby ekonomické špionáže	194
12.5	Hrozba technologicky orientovaných teroristů	196
	Rejstřík	198